

SPRITT, m. sng. I. Ett slags hästsjukdom, bestående i mjuka och röda svullnader på hästens ben.

SPRITT, adv. II. (fam.) Se *Splitter*.

SPRITT, n. 3. Längs gående öppning fram till på skjortor, o. s. v.

SPRITTA, v. n. 3. Impf. *Spratt*; pl. *Sprutlo*. Sup. *Spruttit*. Part. pass. *Sprutten*. Göra en hastig och liflig, men kort rörelse uppåt med kroppen; fara upp, springa upp; äfv. göra korta, täta och lifliga rörelser. *S. i sömnen. S. af glädje. Blodet s-ter i hans ådror. Fisken s-ter i vattnet. S. till*, plötsligt fara upp, göra en ofrivillig, plötslig, kort rörelse med kroppen. *S. upp*, häftigt fara upp, t. ex.: *Han spratt upp ur sömnen. S. upp i sömnen*, gå upp, spricka upp. — *S-nde*, part. pres. (Fam. talesätt) *S. glad*, ytterst glad. — *Sprittande*, n. 4. o. *Sprittning*, f. 2.

SPRITÄRTER, f. 3. pl. Spritade ärter.

SPRUCKEN, part. pret. af *Spricka*.

SPRUND, n. 5. 1) Propp eller tapp, hvarmed sprundhålet på en tunna tilltäppes. *Slå upp s-et på en tunna*, öppna den. — 2) Se *Sprundhål*. — 3) öppning baktill på en kjortel.

SPRUNDA, v. a. 1. Sätta sprund i sprundhålet på en tunna. — *Sprundning*, f. 2.

SPRUNDBORR, m. 2. Borr, hvarmed sprundhål uppborras.

SPRUNDHÅL, n. 3. Borradt hål i ena ändan af en tunna.

SPRUNDTAPP, m. 2. Se *Sprund*, 1.

SPRUTA, v. n. o. a. 1. Med eller utan spruta häftigt utkasta ett flytande ämne o. s. v. i en stråle. *Hvalfisken s-r vatten. Bergel s-r eld. S. på någon. S. på ett brinnande hus. S. i sår. S. någon i halsen. S. i'n, upp, út*, se *Inspruta*, &c. — *Sprutande*, n. 4.

SPRUTA, f. 4. Apparat, bestående i ett rör, hvaruti vatten eller annan vätska medelst en kolf uppsuges och, då denna häftigt åter nedstöttes, utkastas i en stråle. Se f. ö. *Brandspruta, Kli-stirspruta*, m. fl.

SPRUTARE, m. 3. 1) En, som sköter en brandspruta. — 2) Blötmasksläget *Ascidia*.

SPRUTFISK, m. 2. En taggfenig fisk, som sprutar vatten på insekter vid stranden, för att fånga dem, när de nedsköljas. *Chætonodon rostratus*.

SPRUTFLASKA, f. 1. Flaska med ett fint rör, som går igenom korken, och hvilken begagnas till sköljning af kemiska glas, m. m.

SPRUTHUS, n. 3. Hus, der brandsprutor förvaras.

SPRUTHÅL, n. 3. Hål, hvarigenom en vattenstråle sprutar ut.

SPRUTKANNA, f. 1. Vattenkanna med pip, hvarigenom vattnet kan utsprutas i många små fina strålar, likt ett regn, på trädgårdsväxter, o. s. v.

SPRUTKARL, m. 2. Se *Sprutare*.

SPRUTLANGARE, m. 3. En, som biträder vid serveringen af en brandspruta.

SPRUTMAKARE, m. 3. En, som förfärdigar alla slags sprutor.

SPRUTMÄSTARE, m. 3. Person, som har uppsigt öfver de allmänna brandsprutorna i en stad och vid behof har ledningen vid deras servis.

SPRUTRÖR, n. 3. Rör i en spruta.

SPRUTSLANG, m. 2. Slang, som leder vattnet till en brandspruta.

SPRUTVATTEN, n. 3. (farm.) Vätska, bestämd

till insprutning i någon af kroppens öppningar (utom ändtarmen). — *Syn.* Injektion.

SPRÅK, n. 5. 1) Se *Tungomål. Svenska, tyska s-et. Tala, läsa, skriva ett s. Tala på ett främmande s.* — 2) Tal, uttåtelser. *Hafva fritt s. Ändra s. Jag tål ej hans djerfva, trotsiga s. Huru vågar ni föra ett sådant s?* (Fig.) *Hjertats s.* — 3) Ställe i bibeln, som innefattar någon lärosats o. s. v. *Ett skriftens s.* — 4) (fam.) Samtal. *Vi kommo i s. om ett och annat.*

SPRÅKA, v. n. 1. (egentl. Tala) Förtroligt samtala. *Sitta och s. S. med hvarandra. Kom, låt oss s. litet.* — *Syn.* Prata, Pladdra, Glamma. — *S-s*, v. d. *S. ell. s. vid*, samtala med hvarandra. — *Språkande*, n. 4.

SPRÅKBLANDNING, f. 2. Blandning af flera tungomål.

SPRÅKBRUK, n. 3. Det i ett språk rådande sättet att bruka ord och ordvändningar till framställning af tankar och känslor.

SPRÅKBYGGNAD, m. 3. Det särskilda sätt, hvarpå ett språk utbildat sig.

SPRÅKEGENHET, f. 3. Egenhet, som särskilt tillhör något visst språk.

SPRÅKENLIG, a. 2. Enlig med lagarna för ett språk. — *Språkenlighet*, f. 3. — *Språkenligt*, adv.

SPRÅKFEL, n. 3. Fel emot språkbruket eller ett språks lagar.

SPRÅKFORSKARE, m. 3. Språklärd, som sysselsätter sig med språkforskning.

SPRÅKFORSKNING, f. 2. Lärd undersökning af frammande språks ursprung, byggnad, utbredning, förändringar, likhet och afvikelse från hvarandra.

SPRÅKFÖRMÅGA, f. 1. Förmågan att genom ord beteckna och uttrycka föreställningar.

SPRÅKGENI, språkscheni', n. 3. 1) Naturlig lätthet att lära frammande språk. — 2) Person, som äger denna lätthet.

SPRÅKKUNNIG, a. 2. Kunnig i flera språk. *S. man.* Brukas äfv. substantivt: *De s-e.*

SPRÅKKUNNIGHET, f. 3. Se *Filologi*.

SPRÅKKUNSKAP, f. 3. Känedom af flera språk. *Åga mycken s.*

SPRÅKKÄNNARE, m. 3. Språkkunnig man. — *Syn.* Lingvist, Filolog.

SPRÅKLÄDA, f. 1. (fam.) Flödande talegåfva. *Slå upp s-n*, börja att blifva språksam.

SPRÅKLÄRA, f. 1. Sammanfattning af reglorna för ett språks riktiga talande och skrifvande.

SPRÅKLÄRARE, m. 3. 1) Författare af en språklära. — 2) En, som ger undervisning i ett eller flera språk.

SPRÅKLÄRD, a. 2. Se *Språkkunnig*.

SPRÅKMASKIN, --i'n, m. 3. Talande autom.

SPRÅKMÄSTARE, m. 3. Se *Språklärare*, 2. **SPRÅKREGEL**, f. 1. pl. — *reglor*. Antagen regel i något visst språk.

SPRÅKRIKTIG, a. 2. Öfverensstämmande med språkbruket. — *Språkriktighet*, f. 3. — *Språkriktigt*, adv.

SPRÅKRUM, n. 3. Samtalsrum i kloster.

SPRÅKRÖR, n. 3. Ett verktyg, vanligen i form af en tratt, hvarmed man kan göra sig hörd på ganska långt afstånd.

SPRÅKSAL, m. 2. Stort rum, så bygd, att hvad som talas aldrig så sakta i dess ena focus, höres i den andra helt tydligt, utan att det minsta kan förstås på någon annan punkt i rummet.